

TŘINÁCTÁ KOMNATA - 8. KNIHOVNICKÁ DÍLNA V JIČÍNĚ

Alena Pospíšilová

Druhý zářijový týden se konal v Jičíně již 13. ročník festivalu Jičín - město pohádky. Na netradičně pojatém plakátu s rozpisem jednotlivých programů na dny 8. - 13. 9. 2003 bylo v pondělí 8. září uvedeno na prvním místě zahájení Knihovnické dílny. Ve 13 hodin se skutečně sešlo v jičínském Biografu Český ráj více než padesát knihovnic z celé republiky. Srdečně všechny přivítala nejen ředitelka Městské knihovny v Jičíně Mgr. Lidmila Košťálová, ale i letošní prezident festivalu Pavel Nožička. Pan Nožička je nájemce jičínského kina, které slaví letos 80. výročí svého vzniku. Tato okolnost se stala námětem pro vytvoření patřičných kostýmů některých malých i velkých účastníků pohádkového průvodu. Ne pro knihovnice. Ty měly svoje téma, které se podařilo dlouhodobě rozvíjet v pestrou mozaiku. 150. výročí prvního vydání Kytice Karla Jaromíra Erbena se stalo výzvou a inspirací k mnohavrstevnaté tvůrčí práci v řadě knihoven především východočeského regionu. Po shlédnutí filmového zpracování Kytice režisérem F. A. Brabcem, završeném besedou s výkonnou produkční filmu Janou Tomsovou, nastal čas na oficiální zahájení festivalového týdne tradičním pohádkovým průvodem. Přihlízející diváci, lemující vozovku pěší zóny a Valdštejnova náměstí, mohli na vlastní oči spatřit samotného Karla Jaromíra Erbena v doprovodu své knihy Kytice a řadu postav z jeho balad. Nadšené kolegyně, přijíždějící do Jičína z různých koutů naší vlasti, přibalily do svých zavazadel kostýmy vodníků, polednic a svatebních košil, aby společně

s jičínskými knihovnicemi a jejich čtenáři vytvořily nepřehlédnutelnou skupinu. Pondělní knihovnický program završila návštěva Regionálního muzea a galerie. Jičínské muzeum se profiluje jako muzeum hry a je pro tvořivé návštěvníky nádhernou příležitostí "sáhnout si" na historii hravým způsobem.

Druhý festivalový den byl v knihovnickém programu celý věnován Karlu Jaromíru Erbenovi. 9. 9. v 9 hodin pootevřela krásnou recitací Záhořova lože Eva Kordová z Turnova třináctou komnatu poezie. Slavnostně tak zahájila výstavu kreseb "Kytice očima dětí".

K sváteční atmosféře přispěl opět sám Karel Jaromír, který obklopen svojí suitou baladických postav plný sál knihovnic pozdravil. Stal se též svědkem předání dvou bibliofilských vydání Kytice největšímu sběrateli tohoto literárního skvostu ing. arch. Karlu Čermákovi. Eva Komínová z Hradce Králové a Lenka Antošová ze Dvora Králové n/L. přispěly do jeho pozoruhodné sbírky sličnými dílky s pořadovým číslem 130 a 131. Nádherné ilustrace dětí zdobí obě netradiční vydání. Obdiv a uznání si zaslouží všechny krásné kresby, které ozdobily jičínskou Galerii radosti i sálek knihovny. Děti s obrovskou dávkou vlastní fantazie, s inspiračním vkladem knižních ilustrací či filmového zpracování vytvořily pod vedením šikovných učitelek a knihovnic působivou kolekci výtvarných děl. Mnohé z nich se mohou směle postavit do řady ilustrací, které v průběhu 150 let ozdobily některé ze 160 českých vydání Kytice. Opravdu nebylo snadné vybrat z té záplavy vtipných nápadů a technik několik kreseb, které se nakonec staly součástí nové publikace.

Dopolední "erbenovský" program pokračoval praktickou ukázkou práce s dětmi. Jak jinak než dramatickou dílnou z Kytice. Hanka Langrová z liberecké knihovny s jičínskými deváťáky rozebrala Mateřídoušku, Polednici, Poklad a Štědrý den tak působivě, že na to jistě nikdy nezapomenou. Dokonce o svém zážitku napsali do festivalových Pohádkových novin.

Třetím dopoledním zastavením s Kyticí byla nádherná přednáška univerzitní profesorky PhDr.

Jaroslavy Janáčkové. Soustředěné ticho provázelo poutavý výklad paní profesorky. Nezapomenutelný zážitek, tak se dá jednoduše charakterizovat toto setkání s Erbenovým dílem.

Odpoledne se účastnice knihovnické dílny přesunuly zvláštním autobusem do nedalekého Literárního archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech. K opuštění hlavního města pohádky Jičina jsme měli několik důvodů. Tím hlavním je osobnost PhDr. Evy Bílkové, vedoucí tohoto ušlechtilého pracoviště schraňujícího literární poklady. Paní doktorka Bílková se ujala na žádost jičínské knihovny zpracování sborníku, který vydalo pod názvem KYTICE V NÁS jilemnické nakladatelství Gentiana Ing. Leoše Erbena. Po prohlídce renesančního zámku, určeného v šedesátých letech minulého století ke zbourání, se uskutečnil slavnostní křest nové knihy. O náročné redakční práci pohovořila nejprve naše hostitelka. Základem sborníku vycházejícího ke 150. výročí prvního vydání Kytice se stal soupis jejích českých knižních vydání. Tohoto úkolu se stejně jako soupisu nakladatelů a ilustrátorů chopil největší sběratel literárního klenotu české literatury Karel Čermák, který byl slavnosti uveden stejně jako nakladatel Leoš Erben přítomen. Dobrymi sudičkami, přejícími publikaci hodně vděčných čtenářů, se stali ředitelka Městské knihovny v Jičíně Lidmila Košťálová a starosta Erbenova rodného Miletína Miloslav Hýbner. Slavnostní uvedení dojatě zakončila paní Hana Erbenová, jedna z inzerujících jmenovkyň a přízniců básníka. Tradiční pochoutkou, "Miletínskými modlitbičkami", přispěl k dobré atmosféře setkání další "sponzor" knihy Karel Erben z Miletína. Pohlazením po duši bylo i následující vystoupení folklorního souboru Fidle. Zážitky překypující den byl zakončen vtipnou dramaturgií ze života Karla Jaromíra Erbena. Početná skupina studentů a nadšených mladých lidí připravila podle scénáře Jitky Bílkové všem přítomným netradiční setkání s básníkem a udělala krásnou tečku za neobyčejným festivalovým dnem.

Třetí den celostátního setkání knihovnic byl jejich program situován do Porotního sálu jičínského zámku. Ve středu 10. září zde byl zahájen druhý ročník prodejní knižní výstavy Svět knihy dětem. Pod záštitou starosty města Jičina, Městské knihovny v Jičíně a Svazu českých knihkupců a nakladatelů zde vystavovalo svoji produkci dětských knih 12 vydavatelů. Knihovnice měly možnost za veletržní ceny nakoupit knihy pro svá dětská oddělení. V rámci Dne Albatrosu se také setkaly s programovým ředitelem Ondřejem Mullerem a jeho hostem básníkem a písničkářem Janem Vodňanským. Následující tvůrčí dílna byla věnována metodickému návodu k výrobě knihy pro nevidomé děti. Jednoduchá říkadla ze sbírky Karla Jaromíra Erbena Říkej si a hraj byla výtvarně provedena speciálními barvami, vytvářejícími hmatově výrazné kontury, doplněné ústřížky kožešin, obilných zrněk a dalších materiálů vycházejících z příslušného verše, napsaného též slepeckým Braillovým písmem.

Přestože hosté jičínských knihovnic postupně odjížděli, festivalový ruch pokračoval dle stanoveného programu. Za účasti starosty města Jičina Ing. Martina Puše, ředitele Svazu knihkupců a nakladatelů PhDr. Jaroslava Císaře a ředitelky organizující knihovny Mgr. Lidmily Košťálové byl veletrh slavnostně zahájen ve 13 hodin pro veřejnost. Na pohádkové písničky v podání dětského sboru navázala dramaturgie knížky Jiřího Kahouna Příběhy včelích medvídků. Spokojený autor s potěšením přihlížel nápaditému tlumočení půvabného textu s využitím loutek, kterého se s noblesou zhostila turnovská knihovnice Eva Kordová. Paní Kordová zaujala malé i velké diváky a posluchače i v následující páteční dopoledne. V náhradním improvizovaném programu zcela zastoupila ve třech po sobě navazujících blocích nepřítomné redaktorky z časopisu Mateřídouška. Knižní veletrh byl v doprovodném programu obohacen ve středu o besedu se spisovatelem PhDr. Vladimírem Hulpachem, ve čtvrtek 11. září o dvě divadelní představení novopackých knihovnic Stáni Benešové a Lídy Hrnčířové, ve dvou besedách si s dětmi povídala režisérka Věra Šimková Plívová, o prázdninové soutěži právě zaniklého nakladatelství Amulet vyprávěla redaktorka PhDr. Jana Růžičková. O ilustrování knih pro děti hovořili v pátek v odpoledních hodinách hned čtyři přítomní výtvarníci - Lucie Dvořáková, Jiří Fixl, Renáta Fučíková a Eva Sýkorová. Knižní veletrh byl během čtyř dnů svého trvání hojně navštíven, a tím si upevnil místo v programové nabídce pohádkového festivalu.

Letošní 8. knihovnická dílna se z větší části odehrávala mimo budovu knihovny. Ani té se však nevyhnul festivalový ruch. Vedle již zmíněné výstavy dětských ilustrací Kytice očima dětí proběhla od pondělí do středy tradiční celodenní knihařská dílna s názvem Rumcajsova knižní ambulance. Tentokrát byla doplněná malováním na sklo. Školní třídy bylo možné rozdělit a plně tak zaměstnat všechny děti. Ve čtvrtek patřila knihovna již po čtvrté zdravotně postiženým dětem. V plánovaném programu se počítalo s využitím příjemné knihovnické zahrady. S ohledem na zhoršené počasí byla zvolena mokrá

varianta, a tak se divadelní představení Jak Racochejl strašil, aerobické vystoupení dívek i tvůrčí dílna uskutečnily uvnitř. Nic to neubralo na spokojenosti místních dětí a rodičů i hostů z Turnova a ze Semil. V pátek odpoledne byly v loutkovém divadle Srdíčko slavnostně vyhlášeny výsledky literární soutěže, kterou jičínská knihovna pravidelně jednou za dva roky vyhlašuje. Zájem "mladých spisovatelů" je velký, kouzelný keramický oříšek s jičínskými motivy dostávají opravdu jen ti nejlepší.

Co dodat na závěr? Smyslem 13. ročníku festivalu Jičín - město pohádky bylo pokusit se nalézt klíč ke třinácté komnatě. Nevím, jak se to komu podařilo. Pro mě je tím klíčem porozumění, vzájemná komunikace a spolupráce, nezištné předávání znalostí a informací. Nádherné úsilí připravit pro děti a dospělé společné chvíle, kdy člověk cítí radost z pospolitosti, souznění a vzájemného obdarování. Myslím si, že se i letos podařilo z pohádkového města Jičina vytvořit ostrov lidskosti. Všem, kteří se o to přičinili, patří naše poděkování.